

Лист излази према потреби. — Адреса за све што се тиче листа: Journal officiel du Monténégro, Neuilly-sur-Seine, rue Ancelle (France). — Рукописи остају уредништву. — Преплата на шест мјесеца износи три франка за Француску, шест франка за све друге земље. Поједили број по 10 сантима.

Journal officiel du Royaume de Monténégro
"GLAS TZERNOGORTZA" (La Voix du Monténégro)
paraissant actuellement à Neuilly-sur-Seine,
suivant les exigences du service.

On s'abonne au bureau du journal officiel :
NEUILLY-SUR-SEINE, rue Ancelle.
Prix de l'abonnement pour six mois
3 fr. pour la France, 6 fr. pour l'Étranger.

За огласе плаћа се по 10 сантима за сваку ријеч или број штампаних издјелица. За сваки оглас, мањи од 30 ријечи: два франка. За понављање огласа: полова цијене. За крупније огласе: према томе, колики простор заузимају (сваки издјелица четити ред рачуна се као 8 ријечи).

НЕЈИ код Париза, 14. октобра 1917.

NEUILLY-sur-SEINE le 27. octobre 1917.

СЛУЖБЕНИ ДИО

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника нашег Министра Војног, нашег Министра Унутрашњих Послова, производимо у чин пјешадског потпоручника, за ратне заслуге, водника стајаће војске, Ђура С. Гојића, са старјешинством од 1. јануара 1917.

Заступник нашег Министра Војног, наш Министар Унутрашњих Послова, нека изврши овај указ.

Неји код Париза, 1. (14.) јула 1917.

НИКОЛА с. р.

Заст. Министра Војног,
Министар Унутрашњих Послова,
Н. Хајдуковић с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника нашег Министра Војног, нашег Министра Унутрашњих Послова, производимо у чин пјешадског потпоручника, с правима официра народне војске, за ратне заслуге, Марка Ђ. Шнадијера.

Заступник нашег Министра Војног, наш Министар Унутрашњих Послова, нека изврши овај указ.

Неји код Париза, 19. јуна (2. јула) 1917.

НИКОЛА с. р.

Заст. Министра Војног,
Министар Унутрашњих Послова,
Н. Хајдуковић с. р.

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника нашег Министра Војног, нашег Министра Унутрашњих Послова, производимо у чин пјешадског потпоручника, с правима официра народне војске, водника - авијатичара Владимира Ђуровића, са старјешинством од 15. августа 1917.

Заступник нашег Министра Војног, наш Министар Унутрашњих Послова, нека изврши овај указ.

Неји код Париза, 10. (23.) октобра 1917.

НИКОЛА с. р.

Заст. Министра Војног,
Министар Унутрашњих Послова,
Н. Хајдуковић с. р.

РАСПИС

Његово Величанство Краљ Господар благоволито је распитати се о приликама и раду наше школске омладине, те је, у знак своје високе пажње и очинске љубави, наредно да се одликују:

сребрном медаљом за ревност, сви наши ђаци, који ове

године заврше своје образовање у средњим школама;

златном медаљом за ревност, сви наши студенти, који ове године заврше своје образовање у вишим школама;

петим степеном ордена Данила I., сви наши студенти, који ове године добију научни степен доктора или инжењера.

Нека би овај знак Владареке пажње био најјачи подстрек нашој школској омладини, узданици свога народа, за интензиван рад, како би што прије могла ставити своје младе снаге на расположење својој мученичкој домовини, коју, и ако је данас у невољи, чекају дани сјајне будућности.

Министар Просвјете и Црквених Послова,
заступник Министра Правде,
д-р Перо Ђ. Шоћ

Број 1308.
Неји код Париза,
1. (14.) октобра 1917.

РАСПИС

Кр. Министарски Савјет одобрио је:

Сви наши ђаци, било црногорски држављани било инострани, примаће одсад једнаку стипендију (помоћ), према степену школе коју похађају. Ово изједначење почеће 1. новембра 1917. по нов. кал.

2. Свијема нашим ђацима даће се, на име помоћи за одијело, свота у износу једномјесечне им стипендије (помоћи).

3. Превећи се на списак Министарства Просвјете сви ђаци — те и они који су до сада били на списку помоћи Министарства Унутрашњих Послова — који почетком школске године 1917—18. поднесу документе о своме износу и редовном похађању школе.

4. Дадаће се награда свијема ђацима, који су крајем 1916—17. школ. год. завршили своје образовање у средњим школама, а тако и онијема у вишим школама који су подложили прописне испите. Нета награда даће се и онима, који испите положи почетком школ. 1917—18. године. Награда ће бити равна једномјесечној стипендији (помоћи), коју су до тада имали.

Ђаци, који имају право по овом распису и по распису бр. 1308 од 1. (14.) октобра ове године, ваља да се са документима обрате преко Кр. Консулата, у мјестима гдје их има, директно Министарству Просвјете.

Министар Просвјете и Црквених Послова,
заступник Министра Правде,
д-р Перо Ђ. Шоћ

Број 1309.
Неји код Париза,
1. (14.) октобра 1917.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Њ. Кр. Височанство Ђузепе Патар отпутовао је у Италију.

Неји, 12. (25.) октобра 1917.

Црногорски држављани у Паризу објавили су у овоме листу оном једну резолуцију. Рекли су гласно и јасно, да осуђују безобзирну кампању противу суверених права Црне Горе и њених представника. Најавили су, да Црна Гора, као самостална држава, заслужна за српско ослобођење, не може никоме бити предана без њена знања и учешћа. Нагласили су, да би уклањање Црногорске Династије, као највишег представника земље, а која, уз то, има неоспорних заслуга за народну ствар, сачињавало атак на част, достојанство и суверена права Црне Горе. Закључили су: да је битна жеља свакојег Црногорца велико и свето дјело ослобођења и уједињења свијех Југословена у једну независну државу, у којој ће само цео народ, путем слободно изражене воље, наћи најодеснији начин за равноправност свију и свакога.

Жалења су достојни узроци, који су изазвали ову резолуцију. Они ће бити тампа страна на садашњим мучним, али славним и великим данима целовишће наше нације. Они ће бити туди суђени и од народа, и од историје. Ова ће поштедити нацију као потпуно невину, и са процесом ће се зауставити само на најјесеним великињима, које је у суочињу и домаћу несрећу повела црна рачуна себичности. Мјесто да се енергија ума и срца привијех синова тропи на опште народне циљеве, она се, далеко од домовине, у мукотрпном избјегличком стању, распарчава у сврху раздора и налагања нашега лијепога заједничког српског имена. Тај наопаки и штетни посао, дјело свађалица, болесних мозгова и отупјелих савјести, изазвао је противу себе одјек чисте народне свијести, одичен у поменутој резолуцији црногорских држављана у Паризу и осталијех које за њом ствају. Покрет ала и несреће, потпомогнут насиљем, клеветом и обманом, створио је гњев у чистих патриота и наоружао их је узвишеном грађанском храброшћу, која је руковођена здравом идејом правде и једнакости. Резолуција Црногораца у Паризу акт је правичности и патриотског јунаштва. Она представља једну савијем савремену мисао: братство и једнакост унутра, слојану снагу шетине према споља. Она, као таква, веже имена и личности начелима демократије, која не трпи ничија империјалистичка наметања посебне воље и власничких повластица. Она не дијели масу на страшке и котеорије за отмицу положаја и народнога иметна, већ снаја сва честита и родољубива срца у коло слојаног рада за народ, само за народ, за његово уједињење. Она не допушта да заслужни буду клеветани, или да се рушитељи домаћег мира, под фирмом лажне борбе за народ, провучу некажњени. Кад се, данас, од модерног законодавства тражи

да штити част и потоњег сиромаша, у оквиру једне државе и једне нације, зашто, у истој мјери, не би била заштићена и част народном вољом стављених на њихово чеао? Ово у толико више, у колико раде у духу народних жеља и интереса, што је позван да оцијени једини народ, а не сумњиви појединци, заведени себичношћу и осветом. Оваквој, дакле, резолуцији може у нашој средини да приступи свакоје поштено и родољубиво срце, свакоји напредан и слободан ум. Она није параз сепаратизма. Води је само добро циљеве. Она се не осврће на титуле, јер су исте шитавне кад је у питању народна срећа. Ово је једна пуца одбрана, један покрет, који уноси мир и слогу у српски дом. Он пружа руку свакојем свјесном бићу добре воље и чисте душе. Он не раздваја на имена споља звучна, изнутра често пута празна. Он сједињује све родољубе и народне пријатеље без разлике странака у једину заједничку регнућа, ма гдје се налазили, ма како се безначајно звани. Он иде путем среће најрије своје уже отаџбине Црне Горе, па са њом цијеле наше нације од сва три имена. Он зове у коло са идејом правде у руци, са родољубљем у срцу, а не помоћу насиља, материјалних награда и слегања. Таквој резолуцији, таквом покрету зајемчен је успјех, пошто све, што је честито, праведно и напредно, мора побиједити.

THE ANTI-MONTENEGRIN CAMPAIGN.

("ПРОТИВУ ЦРНЕ ГОРЕ!")

У веома угледном енглеском часопису The Near East ("Блиски Исток") објављен је, у броју 334. 28. септембра, чланак који је написао Alex Devine, предсједник Енглескога добротворнога друштва за Црну Гору, у Лондону, The Montenegrin Red Cross and Relief Fund. Доносимо у преводу чланак г. Девина освједоченога и вјернога пријатеља нашег, коме сваки Црногорац дугује благодарност на његову дјелотворном заузимању и раду за Црну Гору.

»Серија чланака, пуштених у енглеске листове, а уперених противу Црне Горе и њених Краља, јесу врло жалостан знак који стоји у противности са поштенним и неправним појмовима енглеским. Балкан није земља да се по њој играју крикет-игре! Енглези који се бави и изучава балканска питања, не смије сметнути с ума да менталитет балканских народа не ваља мјерити мјером којом се мјери у Лондону, Паризу, Њујорку и Риму.

Ево, у кратко, којим је путем ишла та пропаганда противу Црне Горе.

(Нисац тумачи енглеским читаоцима своје погледе на односе између двију српских краљевина, и како је међу њима дошао до несугласица, и како су изјесени несајесни политичари створили између њих познате несугласице; затим наставља овако:)

Што се тиче г. Андрије Радовића, само неколико ријечи желимо бих рећи о њему. Знам га добро. Лично ми је био гост и у Енглеској и у Француској и у Италији. Нијесам ни најмање непријатељски расположен према њему. Мишљења сам да је тај човек просто заведен с права пута. Његова политичка вриједност је необична и чудновата као што се таквих налази само на Балкану. — Једном ријечју: то је човек који је био црногорски министар предеједних, из чијих сам уста много и много пута слушао увјеравање о лојалности и оданости Црне Горе према Савезницима. Међутим исти господин сада тврди сасвим обротно, и из све снаге ради да уништи црногорску династију. Да је Радовић остао на достојној висини, можда би и дошао до неког споразума; али како се он ставио у службу непријатељима свога старог Краља, и ради противу свега онога што је некада бранио, то је већ по себи довољно да га дискредитије у очима свега поштеног и наметливог свијета у Црној Гори.

Са Радовићем су се удружили још један-двојица (удружење им се зове Le Comité Monténégrin pour l'Union Nationale) и претли су да упливину јавно мишљење европско. Да би ме што боље упознао са радом свога удружења, Радовић ми је послао друштвени орган Bulletin Monténégrin и својеручно писмо, у коме излива сав гњев своје душе, и износи све могуће скандале противу свога Краља; у самој ствари пак, написао ми је олавопој свом раду и својој политици. Из свега излази то, да Радовић посједује све оно што би најдући душмани имали да изнесу противу ове мале земље и њенога владара.

Ја сам у стању изјавити да нема ни једне једине истините ријечи у свима нападима и клеветима његове онтујке које он износи противу апсолутне исправности и лојалности Краља Николе наспрам Савезника му. Потпуно сам увјерен да ће, крај све вјештине и оштрине краљевих противника, сви ти напади и клевете понапати, просто за то што су скроз и скроз неистинити. Нити је лијепо нити иде на добро, то, што ова два братака народа (који су у истину браћа, али не у смислу оних потајних агената који хоће да их заваде и раставе) улазе у јавност и ту расправљају своју свађу и своје старе кривце, заборавајући да су оба двојица Савезници. На што то све, сада у овим страшним данима кад цијелом свијету пријети грозна опасност (кад с њом упоредимо и Србију и Црну Гору, обје изгледају сићушне) — зашто баш сада, кад се обје земље налазе пред грозним проблемом смрти од глади свога рођеног народа и њихових подједнако мизерних заточника у Аустрији, и њихових избјеглица по Европи, зашто и један једини часак времена, и један једини труп енергије трошити у те бесрамне нападе?

Црна Гора никад није нападала ни Србију ни њена Краља. Никад није водила империјалистичку кампању противу ње. Увијек је племенито објутали и спосила непрекидну перфекцију од стране србијанских пропагандиста.

New Europe 2. августа 1917. пише овако противу Црне Горе:

»Нај јачи доказ неповјерења од стране Савезника према Краљу Николи јесте то, што су Савезници одбили да приме његова представника на недавну Балканску Кон-

ференцију у Паризу. Не водећи рачуна о оном што му је поручено, Краљ Никола је био толико лако мислен да је у листове дао објавити да је г. Евгеније Поповић као црногорски изасланик на Конференцији; међутим он је био одбијен.»

Ни једна једита ријеч од тога није истина. Својим очима сам видео позив од г. Рибо-а на Конференцију, у којој је г. Поповић учествовао и говорио.

Већина нападаја су ниске природе, али два-три су крушнија. Али чему се надају нападачи? Мисле ли они да ће Његово Величанство прихватити њихово изазивање и понизити се толико да брани себе и своју земљу од клевета у њиховом исказању? Је ли сад вријеме да се напада један Савезник?

Нема сумње да ће сваки, ко објективно суди, морати признати да овакве нападе није требало допуштати. Они су додуше врло вјешто удешени, тако да изгледа да су усмерени противу Краља лично, у самој пак ствари то је напад на Црну Гору с тим циљем да расположу судбином народа а без пристаика тога народа. (It is true that they were directed very cleverly against the King personally, but they are in reality and in substance an attack upon Montenegro, and an attempt to dispose of her nationality without the consent of her people.) Свакако је дужност наше Владе да узме у заштиту наше Савезнице од оваких нападаја и од ових жустих и злонамјерних гласина (loose and mischievous talk противу којих је недавно с потпуном подигао глас Sir Edward Carson.

Гуде ради — и да осигурају своје методе службе ове балканске пропагандисте — хоћу да на јавношћу наведем недавни тав Краљеве Декларацију, коју је потписао србијански министар предеједних г. Пашић, и др. Грумоић у име Југословенског комитета, а у којој се напостова расположа Црном Гором и уста ставља под династију Карађорђевића без икаква обзира на жеље народа и на њену садашњу династију! С друге пак стране, држање Црне Горе у питању Јужнога Словенства не само да је чисто и бистро, него би га требало препоручити свему објективном свијету. Црна Гора нема воље улазити у свађу ни у борбу противу своје сусједне браће. Она се држи тога становишта да искључиво народу припада право располагања у династичким и националним питањима, а такво гледиште су безброј пута одобрили и највећи наши државници. Црна Гора вазда је била за јединство свих Словена, али не за уједињење с аме Србије са Црном Гором, другим ријечма, за присаједињење Црне Горе Србији, — оној Србији ради чије одбране Краљ Никола је изгубио своју земљу. Сва настојавања у том погледу, било силом било милом, Краљ Никола сматра у данашње вријеме не само као превремена, него и као противна уставу и закону. Народна Скупштина на Цетињу јесте једино позвана да слободно ријечи о уставним промјенама које ће се створити у новој Европи, али томе није вријеме сад.

Ослобођење угњечених народа, право свакојег народа да сам собом влада без ичије превласти, јесу света права, која Савезници морају штитити и бранити: тако дакле и пуну слободу и независност да народ у Црној Гори одреди своју буду-

ћу судбину. Али, међутим, нека би се прекинуло с овим нападајима, и нека би сва енергија била управљена противу заједничких непријатеља!

С погледом на то што Црна Гора није данас у могућности да изразина родну вољу пред Енглеском, јер она, по несрећи, нема свога дипломатског заступника међу нама, то та дужност пада на све нас који знамо њену славу и прошлост, — прошлост нигда крвљу и нигда издајством монарху. — да се ми покажемо као њени пријатељи — који су ријешени помоћи јој да постигне оно што јој по праву припада.

ВИЈЕСТИ И НОВОСТИ

Француски успјеси. Два крупна ратна успјеха обрадовала су потоње недеље цијелу Француску, која је, баш пријед тога, осјетила била велик губитак смрћу Гинемеровом. Као што смо искрено ожалели јуначког витеза, љубимца народног, ието се тако искрено, са свима Савезницима, радујемо и честитамо данас оба успјеха племенитом народу француском и храброј му војсци: уништење непријатељске ваздушне флоте и побједу код Малмезона. Њихова ствар и наша је, те и сваку њихову срећу и несрећу осјећамо као и своју.

Огромна ваздушна флота од једанаест цепенлина, пуних бомби, бјеше се 19. октобра подигла из Њемачке на Велику Британију, пут Лондона, не да се бори противу британске војске и топова, но да мучки, поћу, убија жене и дјецу, и да руши, не арсенале и убојни бродове, но куће, школе, цркве и улице. Пошто су извршиле своја јуначтва (25 мртвих и 53 ранених...), ваздушне грдосије кренуле су дома. Али поутра 20. октобра, бура и магла, не однесоше их њихову разбојничком гвезду, но их наводило над Француску, где их пресрече и уништи француска ваздушна флота. Два цепенлина полупаше, један нешто тежак ухватише и разбојнике из њега живе заробине; један пак, пошто је узлетно у висину до које се још никад цепенли није уздизао (за 700 м. надвисно бјеше висину Монблана), сам се запалио и, вас у пламену, пао негдје; а четири изгубише се, без трага, у некогди изнад средоземне пучине. Материјални губитак Њемачка би могла можда и заборавити (вриједност упронашњених цепенлина износи преко 20 милиона!) али морални ударац на ъемачки народ без пребола је: пропала им је нада да ће икад више моћи задобити ону надмоћносту ваздушној борби која ће, као што све више изгледа, имати одесудан значај у цијелом рату. —

Други, не мањи успјех, јесте побједа на друму Шмен-де-даму, око Малмезона, извојевана над најбољим четима крошпринчевим. Ове операције су, у ствари, наставак француске офанзиве из мјесеца априла (која је тада обухватила дужину од 40 км. између Соасона и Ремса). Данашња офанзива је дугачка свега 8-9 км., и на њој су, за три дана, заробили 11000, међу којима преко 200 официра, и узели 160 добрих тонова, неколико стотина мишеверфера и митралеза; само 24. октобра оборили су двадесет и пет ъемачких ероплана који за вријеме битке јатомице облијетяху бојно поље. Освојене позиције у толико су значајне, што ће са врхних положаја Французи моћи пријетити цијелој пространој равници која се испред истих положаја пружа далеко чак до варонн Лаона. У тој равници Нијемци се не могу више држати и већ се јавља да су на брзу руку кренули да евакуишу цио крај. — Нијемци већ објављују

кроз своје листове да је овдје по сриједи стратегијско (!) повлачење ъемачке војске. Међутим то, просто речено, — није истина. Кад се војска стратегијски повлачи, она не оставља непријатељу 160 топова (за три дана) и 11000 здравих војника, него их све најприје одведе, на тек онда остави непријатељу да заузме напуштено земљиште.

За што ратује Италија. Италијански министар Командни држао је 7. октобра говор у коме је обилежно сав значај данашњег стања и изразио своје увјерење да ће из овог свјетског конфликта настати нов свијет и нова организација народног и међународног живота.

Рекао је да Аустрија и Њемачка иду за непосредним циљем да окупе све зарађене и да обуставе непријатељства, па да, као што је то Бизмарк учинио када је 1870. хтио да прекине ратовање и да почне преговоре с Француском а све у нади да Француска неће више хтјети настављати рат. Али Савезници и Италија неће се дати преварити.

Италија ниште да уједини своје сународнике који су јој насилно отети и које је туђин угњетавао; ниште да јој се врати сваколика земља која носи карактер италијански, и која гарантује за слободу мора; ниште, прије свега осталог, да се обезбиде услови њена опстанка, њена напретка и цивилизног развоја.

То Италија ниште за себе. Осим тога, у споразуму са осталим Савезницима, она тражи да Алзас-Лорен буде враћен Француској; тражи уједињење и независност Пољске, Чешке, успостављење Белгије, Србије, Румуније, Црне Горе; и тражи гаранције за то да се никад више оваква напаст не може десити.

Италија је, у војничком погледу, достигла организацију њених непријатеља; она је у десет битака доказала своју надмоћност над непријатељем. Не побједити, значило би признати њангерманске теорије које проповиједају да је раса ъемачка надмоћнија од осталих. Да би се побједити, сваки Италијанац и свака партија треба да се држе тако да Влада у њима имадне чврст ослонац.

Како Америка схвата рат. Посланик Америчких Држава у Лондону W. H. Page изјавио је ових дана у једном говору да Америка није олако ступила у рат, него да је њена воља да побједи и чврста и неборбана, и да ће ју моћи задобити једино и потпуна побједа.

Десет милиона Американаца од 20. — 30. године позвани су на војну дужност, али, ако буде потребе, нов закон позваће под барјак још десет нових милиона, и то, здуе 31. до 41. године.

За кратко вријеме Сјеверна Америка располагаће са милион и по људи спремих за полазак у Француску, а веома напредују припреме за нов милион и по војске, која ће, прије нове године, моћи стићи у Европу.

Влада спремна двјеста хиљада ероплана. Потребан број авијатичара наћи ће се у свако доба, јер данас се сто хиљада момака обучавају у авијацији, у осамдесет стручних училишта.

СЛОБОДНА ГОВОРНИЦА TRIBUNE LIBRE

ИЗЈАВА ЦРНОГОРАЦА У МАРСЕЉУ

Поздрављајући изјаву Црногораца Паризу, штампању у »Гласу Црногорца« од 8. октобра, којом се бране суверена права, част и достојанство Црне Горе, потписани грађани црногорски у Марсељу изјављују овим путем своју потпуно сагласност са поменутом изјавом.

Марсељ, 11., 12., 13., 14., 15. и октобра 1917.

Сава Милошевић, Сава Зуровац, Јово Анђелић, Пејо Матовић, Петар

Вујовић, Спасоје Вујовић, Драго Јакић, Лазар Поповић, Марко Поповић, Стеван Бјелетић, Томо Будалић, Лазар Бјелетић, Душан Бјелетић, Митар Галинац, Гајо Миловић, Андрија Миловић, Сава Тркла, Вуде Вучковић, Видоје Самарцић, Раде Мићановић, Лазар Бабић, Петар Шаренац, Ђорђе Милошевић, Никола Бабић, Марко Пенковић, Миливоје Мијатовић, Станко Кокотовић, Васо Кундачина, Марко Бојовић, Јефто Кундачина, Саво Бојовић, Франо Томњановић, Приша Станар, Мићо Бојовић, Марко Брвић, Илија Мрдић, Петар Симоновић, Нешко Вукадиновић, Тодор Будатовић, Јован Милићевић, Шпиро Ђурановић, Малиша Латковић, Марко Милошевић, Ђуро Никаљевић, Нико Латковић, Перо Милошевић, Митар Марковић, Саво Латковић, Божо Донковић, Косто Ђурић, Марко Тучевић, Филип Тучевић, Марко Куслук, Иво Ј. Вујинчевић, Ђорђе М. Вујинчевић, Филип Ј. Врбница, Симеон Лабус, Саво Брујић, Обрад Јовановић, Стеван Дмитрашиновић, Крсто Компешкић, Лука Окиљевић, Петар Сиврић, Драгутин Дворићак, Јован Бјелица, Милан Станар, Никола Деретић, Ђорђе Деретић, Јован Марчић, Јосиф Лишка, Андрија Газивода, Јово М. Станковић, Радован Елета, Јаков Миловић, Михаило Ј. Мирзић, Божо Лазаревић, Јован Радаковић, Стеван Манојловић, Спасоје Малинковић, Стојан Радмилковић, Душан А. Пенезић, Ристо Стругар, Ђуро Бан, Алекса Рајван, Косто Рајван, Марко Вретенчић, Перо Боровић, Стево Вучковић, Филип П. Беговић, Драго М. Граовац, Љубомир Стијовић, Божо Беговић, Гајо Тетковић, Јефто Којовић, Перо Радовић, Стево Антонијевић, Јово Калуђеровић, Јово Вилал, Нико Павић, Лазар Круга, Тодор Павић, Михајло Обрадовић, Радован Илић, Јово Краљ, Марко Петичевић, Максим Халић, Будо Ковачевић, Илија Момировић, Митар Трифуновић, Ђуро Латковић, Раде Павловић, Мићо Мариновић, Данило Петровић, Милија Стеван, Арежана Јован, Стојковић Васо, Мишковић Андрија, Латина Лазо, Градинац Вук, Јово Максимовић, Јован Баташић, Здравко Атанасковић, Марко Куљача, Сава Петровић, Стојан Никаљевић.

Настављају се потписи.

ИЗЈАВА ЦРНОГОРАЦА У ВОНЖУ.

Потпуно се придружимо резолуцији Црногораца у Паризу. Наше су ваздашње жеље за уједињење цијелога Српства и остале наше браће Југословена. Ми желимо уједињење са правом и слободом, без грдне, ругања, протонства; уједињење на основи братскога споразума. За онакво уједињење, какво приповиједа А. Радовић са друштвом, никада нас нико неће моћи придобити. Од таквога друштва чувамо част Црне Горе, Срба и осталих Словена. У нашој домовини Црној Гори свако је узивао правду и слободу, без разлике вјере. Г. А. Радовић са дружином није достојан бити је овлашћен да говори у име народа Црне Горе.

Алекса А. Алексић, Мићо Л. Косић, Симо Лажетић, Маринко Вуковић, Гајо Бакић, Никола Гргур, Никола Радац, Симо Радац, Благоје Гргур, Сава Беатовић, Обрен Мациловић, Ђуро Мациловић, Коста Сутић, Стево Ђурановић, Митар Башић, Марко Рашиковић, Лазо Рашиковић, Рајко Свордан, Панто Будалић, Обрад Ковачевић, Благоје Будалић, Тодор Бабић, Михаило Шуша, Видак Ропчевић, Филип Илић, Лазар Илић, Митар Николић, Илија Рајовић, Илија Заумило, Стојан Касавица, Митар Ивановић, Митар Бајковић, Јакша Гргур, Коста Гргур, Станко Окиљевић, Тетко Окиљевић, Раде Суботић, Гаврило Вуковић, Божо Бабић, Сава Бабић, Иво Рашиковић, Ристо Ребић, Спасоје Шиповац, Митар Рашиковић, Данило Ковачевић, Јефто Тркла, Воин Самарцић, Божко

Кртолица, Тетко Мирзић, Павле Кртолица, Јован Кртолица, Марко Вујовић, Илија Козјак, Јово Јакић, Томо Торовић, Гајо Бојовић, Лазо Вуковић, Перо Паић, Матија Јовановић, Павле Марковић, Благоје Ђурић, Крсто Ђурановић, Митар Беатовић, Симо Бацковић, Стеван Кртолица, Милош Бабић, Михаило Валановић, Обрен Бољановић, Шпиро Вукоје, Саво Радовановић, Васо Пичатовић, Видак Витковић, Илија Уларевић, Раде Уларевић, Радован Уларевић, Сава Г. Бабић, Илија Никчевић, Гајо Бабић, Јаков Ковач, Лазар Скендер, Саво Скендер, Крсто Попивола, Јефто Тепавчевић, Михаило Тепавчевић, Богдан Камбелан, Станко Вујовић, Милутин Деретић, Приша Антовић, Јоко Поповић, Јово Мараш, Саво Нарацкић, Митар Манаћ, Миле Бабић, Душан Капетинић.

У свему 96 потписника.

ИЗЈАВА ЦРНОГОРАЦА У ЛОРГУ. (Lorgues Var.)

Потписани Црногорци у Лоргу поздрављамо изјаву Црногораца у Паризу, штампану у "Гласу Црногорца" од 8. октобра, којом се бране суверена права, част и достојанство Црне Горе и изјављујемо своју потпуну сагласност са поменутом изјавом.

Лорг, 3 (16.) октобра 1917.

Васил Стојановић, Шуле Стојановић, Обрад Миловић, Васо Вуковић, Благоје Црногорац, Јован Бокић, Обрен Грубач, Аћим Деретић, Ремо Албијанић, Јово Ђурић, Мићо Бабић, Илија Милошевић, Радоје Тркла, Новица Грубач, Јован Средановић, Лука Глушан, Окица Шегрт, Миро Братић, Видак Братић.

ИЗЈАВА ЦРНОГОРАЦА У ПАРИЗУ

Сладемо се потпуно са изјавом Црногораца у Паризу, штампаном у "Гласу Црногорца" од 8. октобра.

Париз, 10. (23.) октобра 1917.

Иво Тучковић, Илија Мушић, М. Ђомић, студент Бр. Каровић, Јово Перчевић, Андрија Маловић, Крсто Милошевић, Никола Перовић, Марко Алексић.

ИЗЈАВА ЦРНОГОРАЦА У ARLES (B. du R.) И ОКОЛИНИ

Поздрављамо изјаву Црногораца у Паризу, штампану у "Гласу Црногорца" од 8. октобра ове год. и изјављујемо своју потпуно сагласност са поменутом изјавом.

Arles (B. du R.) 28. октобра 1917.

Симо Мишковић, Митар Комлешић, Иво Бајковић, Мирко Ковачевић, Марко Јагодић, Никола Радаковић, Владо Пилиповић, Миле Шандрић, Ђорђе Шпаравало, Милован Батишић, Љубо Батишић, Петар Шушић.

ИЗЈАВА ЦРНОГОРАЦА У "SALIN DE GIRAUD"

Изјаву Црногораца у Паризу штампану у "Гласу Црногорца" од 8. октобра, потписани грађани црногорски у Salin de Giraud поздрављамо и изјављујемо своју потпуно сагласност.

Salin de Giraud, 20. октобра 1917.

Михаило Чађо, Стево Гргања Божо Андрић, Никола Лазаревић, Драгомир Тасић, Андрија Мишковић, Лазар Чедовић, Филип Буђина, Драгомир Шимшић, Јово Петковић.

Господине Уредниче,

У овим тешким и претенцим данима, које ми Срби преживљујемо, дошле су нам ваше речи у 19. броју Гласа Црногорца, не само као срдачна, братска опомена, него и као озбиљан савет од добра брата брату, изречен после свестраног разматрања свега шта се у избег-

лом Српству дешава.

Да, г. Уредниче, треба да чувамо, и да се трудимо да очувамо снагу Српског Народа за рад на народно јединство. У истини, треба једном да погледамо јасно и ведро стварности у очи, на онда нам ваља извући закључке: на који се начин дају интереси Српства најбоље бранити и одбранити, и чијим се радом и сарадњом, праведни захтеви Српства у данашњим данима дају најбоље задовољити? Да се пак ово да лако учинити, у то неће нико посумњати, нико бар од оних Срба, који искрено и предано Српству служе и за њега живе. Они знају већ како треба радити, они већ тако и раде, на се и труде од подужег времена, да се оставе на страну вештачки створена »династијашка« и друга питања, него да се ради сачуваном снагом српског народа за народно благостање и јединство, а томе јединству, како бар данас морамо веровати (за то има доказа, баш ових дана, јак испољеног) неће сметати династије, већ шта више (ако опет погледамо извесне припреме) могу му оне бити у згодну уједињеном Српству баш и од превелике користи.

Не, не, г. Уредниче, од мојих саочасвеника, а преданих радника за бољитак нашањег Српства, уверавам вас, нико данас не мисли да и поменутом питању може бити места. Већ напротив, они на то питање гледају као на један производ само неких спекулативних мозгова, којима ће несумњиво бити Српство и интереси Српства, можда ако не баш последња, оно сигурно не прва брига. Надамо се да ће у скором то престати у колико га има, а ову наду подгревају несумњиви докази, који се баш ових дана јак испољавају.

Не, и постојута не, ми се не смејемо враћати у своје, болом изнурене отаџбине, завањени, а најмање смејемо давати догађај наших Савезницима, да ми можемо бити само добри и храбри војници, а не и што друго, чиме се културни човек као такав обележава.

Да ово неколико редака на вас упутим, гони ме, г. Уредниче, колико ваша опомена, о којој је, горе реч, у толико пак више говор Њег. Велич. Краља Црне Горе, изговорен приликом прославе његовог рођен дана ту скоро. Речи Краљеве, да Црногорци треба да воле Србијанце као себе саме, чије се име због показане храбрости и напретка на сваком пољу, са славом проносе по целом свету и т.д. понавља данас, озарен радом, сваки од нас Србијанаца, и будите уверени, да ће их сваки и упамтити добро. Па када буде Бог рекао да се вратимо својим домовима, ми ћемо их на гробовима наших јунака, поред молитава за покој душе њихове, изговарати и као одликовање наших, и као награду им за положени живот на олтар отаџбине!

Нека се испуне наде Србинове у свему, на кад гладне нахранимо, нашањене утешимо, када спремимо све што је за будући народни живот потребно, будите уверени, да ћемо онда сви који доживимо тај дан, увидети, да ће у Српству бити места и за више њих, а камо ли за оволико колико их је данас. Тога ће дана несумњиво нестати и последње интриге и интриганта, на које и данас већ гледамо са подмехом а са молитвом на уснама: опрости им Боже, јер не знају шта раде.

Један из Србије.

СЛОБОДНА ГОВОРНИЦА TRIBUNE LIBRE

ТРЕЋИ ОДГОВОР Андрији Радовићу.

На мој чланак од 27. авг. штампан у 25. бр. Гласа Црногорца одговорио је г. Радовић у 12. броју Уједињења под насловом »На праву адресу.«

Требало би бар десет чланака да напишем, на једва ако бих успио, да изнесем све неистине, глупости и нелогичности, којима се Радовић брани у том чланку. Ја то нећу; било би сувишно. Ограничићу се, у главном, на рекапитулацију досадање наше полемике, коју може већ и сада сваки читалац и сам извести на штету Радовића. Морам остављати ситније неистине, мање глупости и нелогичности да бих што прије прешао на главна питања, које су с њима у вези, на дискусију која ће већ и сада једну »рунну политичку« учинити — једним гробом. Треба данас, откупити да ту ријеч: да ће он убрзо бити »политички мртвац«, на стога морамо економисати у времену.

Пређимо на ствар.

Прво.

Оптужно сам га у 25. броју Гласа Црногорца да је, или учинио издајство према нашој општој ствари кад је црногорске књажеве, за које је како данас тврди увјерен, да су узрок пронасти Црне Горе, предлагао за будуће краљеве Југославије; или, да је сада један неваљалац, односно клеветник, који је то »увјерење« стекао тек пошто је за то примио пола милиона и више, како сам признаје.

На ово, све што Радовић одговара:

»Све разговоре, о којима је ријеч у мојој изјави у Газет де Лозан од 30 августа т. г. — а који се односе на Краља Никољу и његове синове водио сам после предаје првог меморандума год 6. авг. 1916. а једино у њему има помена о правилима књажева. Према томе, при саставу тог меморандума, ја још нијесам мога позитивно знати о тим материјама...«

Андрија се, дакле, брани, да није говорио о принцевима у свом другом меморандуму т. ј. оном од 11. јан. 1917. јер је, тада »позитивно знао о историјама«.

У поменутом свом чланку навео сам и њ извјесне пасусе овог меморандума, од 11. јан. 1917. који говоре другаче, него што Радовић сад тврди. Сад ћу, пак, навести још неколика пасуса из истог меморандума. Ево што се ту вели:

»Сва спорна, пак, питања, која би евентуално у току преговора могла искрепнути, имала би да се оставе на ријешење Њ. В. Руском Цару.«

»У том духу истакло сам и један од начина ријешења династичког питања; цар Никола узвишени владар, његовине заштитнице Црне Горе и њене династије јест гаранција за праведно ријешење спорних питања како династичких тако и других ако би их било.«

У листу »Уједињење« од 15. маја о. г. а у чланку »Званична Црна Гора и Народна Уједињење«, којим се брани од једне замјерке, која је изашла била у »Гласу Црногорца.« — Радовић између осталог вели:

»Говорили о предлогу г. Андрије Радовића званично саопштење (т. ј. »Глас Црногорца«) сјржи се грубом неистином кад тврди, да тај предлог није ишао за уједињењем српског народа, него за укла-

нашем једне српске династије т. ј. црногорске. Напротив, тај је предлог, излажући првенствено проблем уједињења, садржавао у себи не елиминацију него можда за спајање двију по крвном сродству блиских династија. У потонуем (т. ј. оном од 11—1—1917.) предлогу пропуштено јединастичко питање међусобном споразуму, у крајњем случају, арбитражи руског цара, односно званичне Русије.»

Сваком ко умје читати и ко зна што је арбитража, односно изборни суд, биће јасно, не само да Радовић није говорио у другом свом меморандуму о правима принчева и династији, него је говорио на један много повољнији начин него у првом меморандуму. Док је, по првом Радовићевом меморандуму требало искључиво да буде будући први краљ Југославије србијански престолонаследник, дотле је по другом његовом меморандуму, могао то да буде и један члан црногорске династије што је зависило од изборног судије.

Кратко и јасно из овог излази, да је Радовић сад поново рекао неистину кад тврди, да једино у меморандуму од 6 августа 1916. «има помена о правима княжева у нашој будућој држави.» Према овоме, Радовић се није могао својим одговором одбранити од моје оптужбе у 25. броју Гласа Црногорца. Страшна дилема пред коју сам га тада поставио, на име, да бира: или да буде издајник или неваљан, остаје и даље, само је она сад још чвршћа и очигледнија.

Друго.

Молим читаоце да напредну све своје силе да би «отпеглали» ма на који начин ово клупко неистина, лажности и нелогичности које моје «наставак» само појек ухваћен у највећем гријеху, а притом без труна логике и разума.

Чујмо га дакле!

У листу "La France" штампао сам у поредо три изјаве А. Радовића. Двије су изишле у "Борнале д'Италија" и "Идеа Национале" у 1915. и 1916. а једна у његовом "Булетену" 1917. И ако све три говоре о једном истом питању оне су у основи противречне; док првим двијема тврди да Црна Гора није издала дотле овом пошљедњом тврди да је издала. Питао сам га кад је говорио истину: лаж или ове године. Одговорио је у "Газет де Лозан" од 30. - VIII. - о. г. да ове године говори истину. А за прве изјаве ево што вели у том истом броју:

«Што се тиче мојих изјава објављених у "Борнале д'Италија" 1915. и "Идеа Национале" 1916. довољно је нагласити, да сам као делегат Црногорске Владе давао изјављивања искључиво према службеним изјављивањима.»

У мом првом одговору у 25 броју "Гласа Црногорца" фактима сам доказао, да Радовић говори неистину кад тврди, да је изјаве из 1915. и 1916. дао по званичном саопштању са Цетинја. Ипак сам му учинио концесију, позвао сам га да објави текст тог саопштења са Цетинја иначе да ће остати под најсрамнијом оптужбом, наиме да је своје раније убјеђење за новац промијенио.

На ово ево што вели Радовић у пошљедњем одговору (X јединице, број 12):

Под тач. 3. «Што се тиче мојих изјава у "Борнале д'Италија" и "Идеа Национале" обје су дате у циљу да докажу, како Црна Гора није издала. То је оно што смо ми увек тврдили и тврдићемо. Моје мишљење односе се само на оно

што се тиче краља и његових синова»...

«Тада и сада питање је било о врховним управљачима земље, дакле о краљу и његовим синовима — и према званичном изјављивању што сам га онда са Цетинја добио и дао сам деманти у "Борнале д'Италија." Није никакво чудо што тај изјављивај немам, јер је он остао на Цетинју с осталим делегатским архивом, али га Краљ може добити из својег министарства, преко г. Мина Поповића, свог повјереника на Цетинју, само ако хоће.»

Под тач. 4. Радовић објашњава даље:

«Када је краљ Никола прошао кроз Брионски он ми је рекао како су преговори о миру с Аустријом вођени само форме ради да би се добило времена и омогућило одступање војске која иде за њим, о чему је тада дао званичну изјаву тадашњим предједник владе. Поред тога и лично нападнути у Идеа Национале, ја сам онда дао деманти»...

«Тако су дакле, наставља Радовић, према ондашњим званичним саопштењима потекле моје изјаве у реченим листовима. Јесу ли пак та званична саопштења истинита или не, то знаду Краљ и његови синови. Тако кнез Данило зна најбоље зашто је онако што рекао талијанском посланику. Краљ зна је ли истина да је 1913. преговарао о уступању Ловћена са Аустријанцима, који тек сад то тврде. А Италијани су, пак, тврдили и тврде да је Краљ Никола имао са Аустријом споразум да уђе у Скадар, ствар коју ја нијесам могао фактима утврдити.»

Признајем да је тешко, ужасно анализирати ове изјаве Андријине за које он вели, да нема «ничег необичног и контрадикторног! Ипак љу им «помоћу Божјом уложити».

У изјави у "Газет де Лозан" од 30. - VIII. - о. г. коју горе цитирам, Радовић вели, да је изјавио 1916. у "Борнале д'Италија" и "Идеа Национале" учинио према званичним саопштењима Цетинја да су неистините и да је неистина оно што ове године говори у свом "Булетену" и преко свог колеге у срамном "Faccuse", т. ј. да је званична Црна Гора (Краљ и влада) учинила издајство.

У пошљедњем одговору у тач. 3. коју такође цитирам, — и то цитло послије 27. дана — Радовић, признаје да су те исте његове изјаве из 1915. и 1916. дате у циљу да докажу, да Црна Гора није издала, што он и сад тврди да је тачно. Међутим изјавом у "Газет де Лозан" као што ће читаоци видјети из цитираног текста, Андрија је био потпуно опозвао те изјаве из 1915. и 1916. желећи доказати да је тачно оно што ове године тврди т. ј. да је Црна Гора издала.

У Андријиној изјави у "Газет де Лозан" није било никаквих изузетака између фактора, који су сачињавали званичну Црну Гору т. ј. Краља и његових влада, као што сад Андрија тврди. Он је дакле прије 27 дана клеветао и Краља и Владу, а сад само Краља и синове му. Бићу племенит, поредјева што је Андрија наћеран на ово, да речем, да сам му захвалам, што је у пошљедњем свом одговору тач. 3 признао да је све оногадна клевета што је износио до сада он и друштво му о црногорским владама, и да је само истина о њима оно, што је, Радовић изнео у њихову одбрану у "Идеа Национале" 1916.

Као што смо видјели, све своје клевете у погледу влада црногорских порекао је Радовић директно у року од 27 дана; клевете, пак, у по-

гледу другог фактора, који сачињава званичну Црну Гору, т. ј. Краља, Радовић је порекао индиректно у истом одговору у тач. 4.

Већ је скоро десет мјесеци, од кад је Андрија «изнајмљен» да клевета Црну Гору. Тежните тих питања окретало се око «уступања» Ловћена и око Скадра. Скоро дана није било кад ова криза било преко новина, било у друштвима није тврдила да је и «продаја Ловћена», и пауштање Скадра 1913. и улазак у њ 1915 — било изведено у споразуму с Аустријом и да је та ствар «документована.» Међутим ево које «документе» он износи:

«Краљ зна, вели он, је ли истина да је преговарао 1913. о уступању Ловћена са Аустријанцима који и тек сад тврде.» Ми сви знамо, да Краљ зна је ли или није преговарао, али не знамо да то Аустријанци тврде. Ми можемо само жалити, ако је још неистина, као и остало што из Радовића уста излази. Кад би ово абилца Аустријанци тврдили то би био најбољи деманти клеветама Радовића и његових добротвора о пријатељству Краља Црне Горе и Аустријанаца.

Зар би Аустријанци овим хтјели компромитовати у очима Црногорца једног њиховог «пријатеља» и «тајног савезника»? Као што туђе поштење Радовић цијени по свом, тако и намет аустријских државника цијени по својој. Све и кад би била ово истина Аустријанци ово не би рекли, јер нијесу намети Андријине. Ако, пак, Аустријанци то тврде, онда им је исти циљ, који и Андрији, т. ј. — клевета.

Данас је, дакле, Радовићу једини документ за издају Ловћена то што то Аустријанци тврде, а то, ако је истина, као што смо видјели, иде само у прилог оном кога Радовић хоће да наружи.

За Скадар Радовић вели: «Италијанци су увек тврдили и тврде да је Краљ Никола имао с Аустријом споразум да уђе у Скадар, ствар коју ја нијесам могао фактима утврдити.»

Колико ово може бити доказ то и сам Радовић признаје кад вели: ствар, коју ја нијесам могао фактима утврдити. Ипак да објаснимо ово. Истина је да је један дво талијанске штампе био прије двије године непријатељски расположен према Црној Гори због тога што је заведен интригама за које је Радовић 1916. рекао: «Иртва смо. Било би хумано ите дјети нас, и не припуштајте нас да расвјетљујемо догађаје, јер, то би истина ишло нама у корист, али не би и другоме»

Данас ствар стоји сасвим другаче јер се јавност талијанска увјерила да смо у истини били жртве. Зато и имамо факат, да су у талијанском парламенту скоро поднесене биле седам интереселација у корист Црне Горе. Та истина појана је и у Енглеској, о чему ће се Радовић увјерити и из једног данашњег чланка који Гл. Црногорца доноси у преводу. Радовић може бити сигуран да ће то исто видјети за најраће вријеме и у Француској, јер овдје није посредни ни мала Црна Гора ни њен Краљ, него право и морал, којег је ова земља носила и представник. Радовић се пак послије тога може спремати да оде онамо гдје је, заједно с добротворима, нама спремао и пријетно т. ј. на Коренку или слично. Он ће имати бар једно задовољство, да њему, макар и овим начином, припада заслуга да су се расвјетлила извјесна питања у корист Црне Горе; његовим, пак до-

бротворима не ће бити ни тога до, «Шунаљ нос до очију» и изиракљена кеса за два милиона!

Неистина је да је мако од озбиљних Талијана тврдио т. ј. да смо по споразуму с Аустријом ушли у Скадар.

Као што ће се читаоци увјерити сва ова «шарања» Андријина нијесу могла да замијене оно што сам од њега тражио, наиме да изнесе текст званичног саопштења по коме је да напоменути изјаве у 1915. и 1916. и што неће моћи никад учинити, јер тога није било; зато и вели сад да му је остао на Цетинје. Што бар, Радовићу, не изнесете име министра који вам је то наредио?

Треће
У мјесто ма ког другог одговора, ко говори истину ја или он односно новца, којег је Радовић примио, ја саопштавам текст шиема кога сам јуче примио.

Г. Владимиру Ђ. Поповићу
адвокату
Париз.

На ваше питање, које сте нам данас упутили изјављујемо: да је тачно оно што сте написали у 25. «Гл. Црногорца», у вашем првом одговору г. Андрији Радовићу, наиме, да је А. Радовић, на крају наше међусобне преширке изјавио, да су новац, који је он примио, зајемтали извјесни добротвори, да тим фондovima рукује Српска влада и да га је он (г. Радовић) примио по њеном одобрењу.

То су тачно ријечи г. Радовића.
Париз, 21-X-1917.

С поштовањем
П. Вучковић, министар на расположењу.
К. Лучић, директор друштва «Россия» за Црну Гору.
А. Прџа, студ. фил.

Овим је, од моје стране, свршена полемика између Радовића и мене по овоме и првом питању.

Вл. Ђ. Поповић,
адвокат.

СЛУЖБЕНИ ОГЛАСИ

ОГЛАС.

24. маја 1917. умро је у болници "Mixte" (Cours Bosquet) у По-у Константин Шполић, стар 19 година, студент саварске школе, нежењен, родом из Скадра, и сахрањен је 26. маја 1917. у 9 часова прије подне на гробљу вароши По-а, под матрикулом 503. Инвентар о заоставштини уређен је од стране економи поменути болнице и налази се код Руског Вице-Консула у По-у.

Позивају се сви они, који претендују на наследство, било на основу закона, или тестаментна, да своје пријаве поднесу Министарству Правде.

Позивају се и сви повјереници, које је, по закону, заоставштина оди. наследници, дужна намирити, да своје тражбине неодложно поднесу.

Поменути интересенти могу ставити сходне приједлоге односно управе оставинске имовине и обезбјеђења њихових права.

Из канцеларије Министарства Правде.
Број 169
Пејн код Париза, 10. октобра 1917.

Уредник, професор Пејо Богдановић
Le Gérant: Edmond Luquin
Sve што се тиче "Гласа Црногорца" писма, рукописи, претплата, огласи, листови адресује се овако:
Journal officiel du Monténégro
Neuilly-sur-Seine
France
rue Ancelle